

Тема: Байронічний герой та настрої «світової скорботи» в поезії Джорджа Байрона

Мета: поглибити знання про лірику; продовжити роботу над аналізом ліричного твору; на основі аналітичного дослідження віршів Байрона «Мій дух, як ніч...», «Спомин», «Прометей» розкрити художню та психологічну своєрідність його поезії; ознайомити з поняттям байронічний герой; сприяти вихованню до внутрішнього світу людини, формуванню духовно багатого особистості.

Обладнання: портрет Байрона, тексти поезії, ілюстрації, епіграф, схеми, таблиця Елвермана.

Епіграф:

А ми живі, нам треба поспішати
Зробити щось, лишити по собі.
Ліна Костенко

Хід уроку

I організаційний момент

II Актуалізація опорних знань

1. Гра «Так чи ні»

- Романтизм – це напрям у літературі та мистецтві, для якого характерне зображення ідеальних героїв і високих почуттів.

- Епоха романтизму має ще одну назву – «доба Розуму»
- Хронологічні межі доби романтизму – кінець 18 – поч. 19 ст.
- Байрон народився у Франції.
- Байрон навчався у Кембриджському університеті.
- Він мав титул графа.
- Поет вважав себе самотнім.
- Лірика Байрона має громадянську направленість.
- Поет дожив до глибокої старості.
- Перу поета належить збірка «Книга пісень»
- Перу поета належить збірка «Година спілкування»

2. Бесіда

- Як пов'язане ім'я Байрона з романтизмом?
- Що таке лірика?
- Як поділяється лірика?
- До якої належить лірика Байрона?

III Мотивація навчальної діяльності

Байрон увійшов у світову літературу як поет – романтик. Його поезія загадкова, недоговорена. Російський критик Белінський писав: «Байрон любив людство і ненавидів людей». Його життя схоже на легенду, складне і суперечливе. Таким був і його ліричний герой, який увійшов в літературу як «байронічний герой».

Проблемне запитання:

- Які риси ліричного героя можна відзначити?

На це питання ми спробуємо дати відповідь, аналізуючи його поезію.

IV Оголошення теми та мети уроку

УДослідницька робота

Аналіз поезії «Мій дух, як ніч...»

1. Виразне читання поезії «Мій дух, як ніч...»

2. Бесіда

- Який настрій від прочитаної поезії? З чим це пов'язано?

- В якому емоційному стані перебуває герой? Які слова викликають і підтверджують цей стан? (Розчарування, страждання) – на дошці

- На який біблійний сюжет спирається вірш?

- Але Байрон пропонує своє бачення. Який конфлікт у вірші?

(Між світом і душею) - на дошці

- Яким ми бачимо світ?

- Які почуття в душі героя? (Боротьба надій і розчарувань) – на дошці

- Чи є у героя однодумці, друзі, надія? чи намагається він їх знайти? (Ні)

(Самотня, розчарована, зневірена людина) – на дошці

(Почуття вищості, зневага до людей) - на дошці

- Звідки це розчарування? (Відчуває недосконалість світу) – на дошці

Про приховані причини йдеться в поезії «Спомин»

Аналіз поезії «Спомин»

1. Виразне читання поезії

2. Бесіда

- Про що шкодує ліричний герой? (Що то був сон)

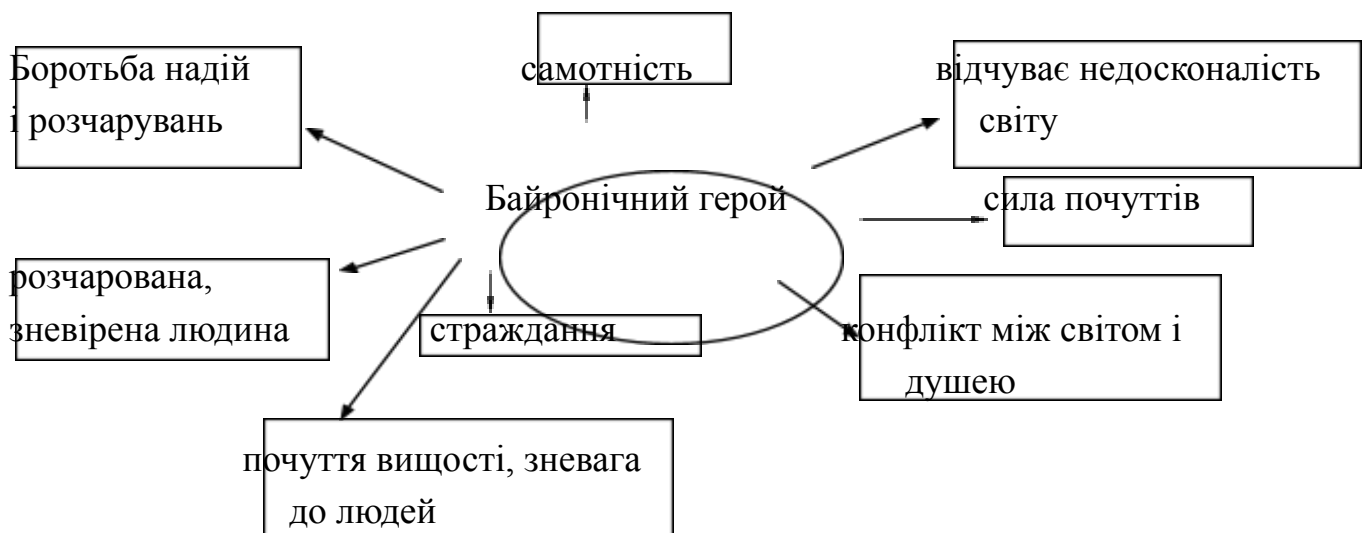
- Які почуття переповнюють ліричного героя? Доведіть текстом. (Сковує зима,

вкриває тьма, любов розбито).

- В чому ,на думку героя, справжнє щастя? (Любов)
- В яких світах знаходиться герой? В якому світі йому краще? Доведіть.(Три світи)
- Що його пов'язує зі світом минулим? (Любов, щасливі дні, надія)
- Що в його душі зараз? (Тьма, зима)
- Дослідіть колористику вірша. Які кольори переважають? Чому ці кольори?(Колір допомагає виразити настрій героя)
- Про що мріє герой? (Якби ж – і спомини розбились!)

3. Гронування «Байронічний герой»

(Завершуємо роботу ,розпочату на дошці)

Висновок:

- Як можна охарактеризувати вищезазначені почуття та настрої, одним словом? (Песимізм)

В літературі ці настрої отримали назву «світової скорботи» .

Робота у зошиті

«Світова скорбота» - почуття, що реальне життя не зможе задовольнити потреби розуму, розчарування світом, його цінностями.

Аналіз поезії «Прометей»

1. Бесіда

Байрон немов прагне перебороти мотиви смутку і скорботи і протиставляє їм ідеал героїчної особистості, яка може кинути виклик несправедливостям світу.

- Хто в світовій літературі був взірцем такої героїчної постаті, що прагнув розвіяти пітьму в свідомості людей, вступає в боротьбу, знаючи, що може бути переможеним?

- Пригадайте, хто такий Прометей. (Звернення до ілюстрацій)

- Чому образ Прометея є «вічним образом»?

(«Вічний образ» - визначний художній образ, який сягнув за межі конкретного змісту та доби, має узагальнене значення, виховну силу)

Прометей – безкорисна допомога людям, непокора, бунтарський дух, протест проти несправедливості, бажання покращити життя, волелюбність. Герой!

- Розкажіть про історію виникнення поезії. (Випереджальне дом. завд.

Повідомлення)

Проблемне запитання

- Яким же постає Прометей у Байрона? Що навіяло поета звернутися до цієї теми?

2. Виразне читання поезії «Прометей»

3. Бесіда

- Визначте провідний настрій вірша. Знайдіть текстове підтвердження.

- Кого чи що, на вашу думку, оспівує автор? До кого звертається?

- Доведіть, що це звертання є риторичним.

- Знайдіть у тексті художні опозиції, що характеризують стан ліричного героя та особливості його душевних переживань.

(Дух ненависті, доля зла ---- «ти – символ віри і тепла», «струмок ясного джерела»)

- Чи можна вважати зміст вірша оптимістичним? Знайдіть в тексті аргументи.

(«Надії й віри не втрачає,

Зухвало виклик зустрічає

І владно смерть перемага!»)

- Що домінує в цьому вірші – розум чи почуття?

- Якою є роль епітетів для розуміння образу ліричного героя та сили його почуттів? Зачитайте епітети.

- Чим, на вашу думку, обумовлений інтерес до образу Прометея?

- Поміркуйте над словами поетеси Ліни Костенко, що взяті за епіграф до уроку. Як вони стосуються вірша? Як перегукуються із нашим життям?

Висновок:

Отже, Байрон – поет – романтик з активною життєвою позицією.

Ми дізналися про мотиви творчості поета. Що це за мотиви?

(Робота в зошиті)

Мотиви творчості Байрона: мотив «світової скорботи» і мотив прометеївського духу непокори.

УІ Міні – дискусія «Займи позицію» (На дошці)

Життя – це...

титул, замок, влада, гроші

золота середина

любов, можливість
улюбленою

справою

приносити людям

користь

- Обґрунтуйте свою відповідь.

УІІ Таблиця Елвермана

Проблема формується так, щоб можна було відповісти на запитання як позитивно так і негативно. Кількість аргументів і контраргументів повинна бути однаковою. На початку уроку була зачитана цитата Белінського : «Байрон любив людство і ненавидів людей».

Так	Проблема	Ні
	Байрон любив людство.	
	Байрон ненавидів людей.	

УІІІ Підсумки уроку

«Продовж речення»

- Новим для мене було...
- Мене зацікавило...
- Мені не сподобалося, що...

ІХ Оцінювання

Х Домашнє завдання

1. Закінчити таблицю Елвермана.
2. Прочитати поему Байрона «Мазепа».
3. Випереджальне завдання: історична основа поеми Байрона «Мазепа», образ Мазепа в світовій літературі.